

8.6.2007

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN ARVIO KULUTTAJATUTKIMUSKESKUKSEN TOIMINNASTA VUONNA 2006

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Kuluttajatutkimuskeskuksen toiminta toteutti vuonna 2006 laitoksen visiota kuluttajien hyvinvointia edistävän tutkimusperusteisen näkökulman vahvistumisesta yhteiskuntapolitiikassa ja markkinoilla. Toiminta kehittyi tulossopimuksen päätavoitteiden suuntaisesti oli hallinnonalan strategisten linjausten mukaista. KTK vaikutti siihen, että kuluttaja ja kuluttajanäkökulma nousivat vahvasti esiin ministeriön elinkeinopolitiikan linjauksissa. Ilahduttavaa on myös KTK:n kasvanut rooli teknologia- ja innovaatiopolitiikassa.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tulossopimuksen vaikuttavuustavoitteet kuvaavat sitä laajaa horisontaalista kenttää, jolla KTK toimii uuden tutkimustiedon tuottajana ja asiantuntijana sekä kulutustutkimusta koskevan tiedon välittäjänä. Tutkimustietoa hyödynnettiin useilla hallinnon- ja politiikka-aloilla sekä julkisten ja yksityisten palvelujen kehittämishankkeissa. Toimintaa kehitettiin sovittujen vaikuttavuuslinjausten ja toimenpiteiden mukaisesti, ja vaikuttavuuden voidaankin arvioida olleen hyvän ja lisääntyneen. Edellytykset myönteisen kehityksen jatkumiselle vahvistuivat.

Toiminnallinen tuloksellisuus

KTK:n toiminta näyttäytyy kokonaisuutena varsin tuloksekkaana ja laadukkaana. Tutkimustoiminnan määrälliset suoritettavoitteet saavutettiin ja toimintaa tehostettiin monin toimenpitein. Myös henkilöstö- ja asiakirjahallinnon tietojärjestelmien kehittäminen eteni, vaikka niitä ei vielä saatu käyttöön KTK:sta riippumattomista syistä.

Tulossopimuksen laadunhallinnan linjaukset liittyvät tapoihin, joilla KTK varmistaa tutkimustyön korkean laadun. Tutkimuksen korkeaa laatua osoittaa mm. artikkeleiden julkaiseminen tiedelehdissä. Vertaisarvioitujen kansainvälisten ja kotimaisten artikkeleiden määrä oli toimintavuonna 20, mikä on jonkin verran alempi kuin vuonna 2005 (27), mutta korkeampi kuin vuonna 2004. KTK oli kiitettävän aktiivinen tutkimustoiminnan ja sen ohjaamisen menettelytapojen kehittämisessä. Myös asiantuntijatoiminta ja tuloksista tiedottaminen oli sovitun mukaista ja aktiivista ja kehittyi positiivisesti.

Tulossopimuksessa ei asetettu erityisiä taloudellisuustavoitteita. KTK:n taloudellinen tilanne kuitenkin parani selvästi tulo-rahoituksen noustessa 34 prosenttiin kokonaisrahoituksesta (29 % vuonna 2005). Tämä kuvastaa KTK:n aktiivisuutta, tutkimuksen laatua ja yhteiskunnallista relevanssia. Tulokseen liittyvä siirtomäärärahan kasvu (siirtomääräraha on 21 % bruttomenoista) antaa tilaisuuden monivuotisten tutkimushakemusten valmisteluun ja rahoitusneuvottelujen käymiseen.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen tapahtui tulossopimuksen mukaisesti. Sovittua koulutusta järjestettiin ja työtyytyväisyyskyselyn tulokset olivat tavoitellun mukaiset. Useat työtyytyväisyyskyselytulokset ovat kehittyneet positiivisesti viimeisten kolmen vuoden aikana. Vuoteen 2005 verrattuna voimakkaimmin kasvoivat tiedon kulusta ja johtamisesta kertovat luvut. Merkillä pantavaa on, että KTK:n työtyytyväisyyttä kuvaavat luvut ovat edelleen kauttaaltaan paremmat kuin muissa tutkimuslaitoksissa tai valtiolla yleensä.

Vastaaminen odottamattomiin haasteisiin

8.6.2007

KTK:n johto on seurannut toimintaympäristön muutoskehitystä aktiivisesti ja käynnistänyt toimia, jotka ovat vahvistaneet tutkimuslaitoksen edellytyksiä menestyä muuttuvissa olosuhteissa.

2. Raportointi

Toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä esitetyt tiedot ovat riittävät ja niiden avulla on mahdollista muodostaa käsitys toiminnan kehityssuunnista ja tulostavoitteiden saavuttamisesta. Raportointi on analyyttistä ja tulostavoitteiden ja tehtyjen toimenpiteiden yhteys käy siitä ilmi. Vähäisenä huomautuksena todettakoon, että tulostavoitteiden kohtaa erityisesti tukitehtävissä toimivien työnkuvien selkiyttämisestä ei ole raportoinnissa käsitelty. Jatkossa olisi hyödyllistä kertoa enemmän myös uusista avauksista kuten kehitysareenoista saaduista kokemuksista.

3. Toimenpiteet

KTK on saavuttanut tulostavoitteensa. Vuotta 2006 koskevassa tilintarkastuskertomuksessa Valtiontalouden tarkastusvirastolla ei ole huomauttamista toiminnasta. KTK kehittää edelleen toimintaansa pitkän aikavälin toiminta- ja taloussuunnitelmassa ilmoitetulla ja vuosittain laadittavissa tulossopimuksissa erikseen täsmennetyllä tavalla.

Toiminta on linjassa hallinnonalan strategisten tavoitteiden ja tulossopimuksessa sovittujen strategisten linjausten kanssa. Toiminta on kehittynyt vuoden 2006 tulossopimuksessa sovitun mukaisesti ja aikaisemmissa arvioinneissa esitetyt näkemykset on otettu riittävästi huomioon toiminnan kehittämisessä. Tässä arvioinnissa esitetyt seikat otetaan huomioon KTK:n tulostavoitteiden laadinnassa vuodelle 2008.

KTK:n toimikentän laajuus on tulosohjauksen kannalta haasteellista. Ministeriön sisäistä keskustelua ml. tutkimuksen sisältökysymykset ja yhteistyötä KTK:n toiminnan suuntaamiseksi onkin tarpeen kehittää. Ministeriön pyrkimyksenä on edelleen lisätä tulosohjausprosessin vuorovaikutteisuutta ja tiivistää yhteydenpitoa tutkimuskeskukseen. KTK:n edellytetään osallistuvan myös hallinnonalan yhteisen tietopohjan kehittämiseen lähivuosina.

Uuden työ- ja elinkeinoministeriön mahdollisista vaikutuksista KTK:n asemaan ja toimintaan ei ole vielä varmaa tietoa ja sektoritutkimuksen organisointi uudistunee lähivuosina. Näihin kysymyksiin palataan myöhemmin tulosohjausprosessin aikana ja muutenkin, kun tarvetta ilmenee.

Tutkimuslaitoksen johtokunnan ja toimivan johdon tulee varmistaa, että vuoden 2006 hyvä taloudellinen tilanne voidaan hyödyntää tavalla, joka edistää KTK:n pitkäjänteistä tutkimusta.